

Text nadepsaný "Prohlášení k projektu Ktož jsú Boží bojovníci ..."

---

ad a)

Slova o "protinárodním a protikřesťanském pojetí husitství" nelze než odmítnout jako naprosto nesrozumitelnou výtku, která nemá reálný základ ani důvod. Město Tábor není instancí, která by měla za cíl stanovovat nějaké ideové pojetí husitství, jeho křesťanský obsah nikterak nezastírá ani jej, coby instituce nutně ze své podstaty nekonfesní, neproponuje. Nebrání zaznívat na veřejných shromážděních slověům křesťanských duchovních a představitelů církví, které se k husitství hlásí. Z žádných textů, které jsou přílohou tohoto "Prohlášení" nelze vyrozumět, co by mohlo být v náhledu jeho autorů rozuměno jako "národní" a co jako "protinárodní" pojetí husitství, přičemž je třeba vzít v potaz, že užívání takovýchto výrazů je v našem kontextu velmi ideologicky zatíženo a municipální projekty se mu raději vyhýbají. Ještě mnohem více je zatíženo slovní spojení "odnárodňující tendence", a to natolik, že je třeba odmítnout se v takovém ideologickém rámci vůbec vyjadřovat. Výtku formulovanou v textu "Prohlášení" pod bodem a) lze vnímat jako pokus autorů i nasměrování či manipulace celé věci do oblasti politické kontroverze.

ad b)

Hospodaření města není neprůhledné (ani netransparentní, což je synonymum). Není realizováno bez přizvání veřejnosti a děje se v zákonném rámci. Není dán žádný důvod k revokaci platného usnesení rady města a navíc taková revokace nedává smysl, když projekt proběhl a smlouva byla naplněna. Stejně tak nebyl nikterak narušen reálný rozpočet Tábořských setkání 2021 a jedná se jen o technické důvody rozpočtového opatření.

ad c)

Není zde žádné napojení veřejných zdrojů na osoby či organizace. Je zde jasně definovaný právní vztah založený na základě prodiskutovaného a odůvodněného rozhodnutí rady města. Detaily finančního rámce projektu se zabývá důvodová zpráva včetně příloh dostatečně zřetelně včetně vyčíslení, za co je hlavní výdaj projektu zaplacen.

Text učitele hudby

Kritický názor emeritního učitele hudby Rudolfa Dvořáka je jako jeden z mála textů souvisejících s tímto polemickým podáním formulován stylisticky a gramaticky kultivovaným jazykem, jímž jeho autor srozumitelně formuluje svůj postoj. Přesto s ním nemohu ve všem souhlasit.

Historicky reálný projev chorálu jako bojové písně označuje autor za nenahraditelný a dává jej do souvislosti s vnitřní emoci bojovníků stojících tváří v tvář smrti v odhodlání hájit svůj ideál spočívající v touze po pravdě. Dodal bych, po pravdě křesťansky pochopené a vnímané v duchu Jana Husa a jeho následovníků, tj. v touze po Kristu jako nejvyšší pravdě, v touze po Kristovu království, po vládě pravdy boží na zemi. Autor zdůrazňuje, že tento chorál zněl ve sborovém unisonu a tato forma podle něj nejlépe dokáže popisovanou emoci vystihnout. V tom s ním rozhodně souhlasím. Právě v této formě, tj. ve sborovém unisonu, mají být znít hymnické písně v okamžicích, kdy se k jejich zpěvu připojují stovky a tisíce lidí. Tak zněla československá hymna na Národní třídě v Praze a později na shromážděních na Václavském náměstí a dalších místech roku 1989, tak zněla mnohokrát dříve i později. Ovšem i takový pravdivý přednes může být zneužit k falešným cílům a může obsažené emoce devalvovat. Hymny a ódy mohou znít také na rozkaz z hůry a pak již chorál netryská ze srdcí lidí. Kolikrát

se při zpěvu české hymny zdvíhaly pravice k nacistickému pozdravu. Kolikrát zněl husitský chorál jako výraz bojovné nenávisti, politické či konfesní.

Mohu sdílet také autorovu skepsi z virtuálního světa, který je v mnohém falešný a nepravdivý (možná jsou jeho odrazem také všelijaké příspěvky ze "sociálních sítí", i ony jsou často falešné, nepravdivé, vágní...). Nechápu však, v čem by měli mít podíl na mediální falši a falešných emocích radní města, kteří rozhodli vytvoření hudební aranže husitského chorálu. Nesdílím tento dojem z nové aranže a nemyslím si, že by jeho emotivní náboj byl falešný. Naopak vnímám práci aranžéra Erena Basbuga a všech interpretů jako velmi poučenou a objektivní. Vytvořili aranž, která s využitím současných prvků, žánrové fúze a výrazových prostředků filmové hudby dokáže oslovit moderního posluchače. Tato aranž se nemusí líbit každému, ale rozhodně si nehraje na nic, čím by nebyla, nesnaží se o žádnou ideologii a hledá v husitské písni Ktož jsú boží bojovníci hudební inspiraci. Je v podání zahraničních interpretů, kteří nevyrostli v politicko-kulturním prostředí posledních desetiletí naší země, dosti oproštěna od ideových nánosů, které na ní a na celém husitství zanechala desetiletí marxistického, postmarxistického využívání i předchozího politického kýče. Aranž se netváří jako cokoli jiného, nesnaží se být náhradou ani hymnou, proto nelze ani jí ani její tvůrce a objednavatele vinit z falše a mělkosti. Její konkrétní provedení odráží období koronavirového uzavření světa a izolace lidí doprovázených moderními technologiemi a fenoménem dálkových videokonferencí přes vzdálenost světadílů. Uzavření a izolace zdánlivé, neboť právě zde vyvstala nově pocíťovaná potřeba i možnost sdílení a komunikace. Jako umělecké dílo tak lze nahlížet nejen hudební základ, ale také celé audiovizuální provedení, které nese ony konkrétní technické stopy dálkové komunikace a je svědectvím o roce 2020 a době, v němž jsme mimo vše jiné a důležité prožili také 600. jubileum husitského založení Tábora.

Nemohu souhlasit ani s argumentem, že chorál nese jednu latentní harmonii, snad jakoby se od ní nebylo lze odchýlit. Problematický je již institut latentní harmonie, protože ta je evidentní jen na první pohled a jen zčásti. Připouští varianty, neboť se nacházíme v oblasti modálních tónorodů. Modalita do jisté míry naznačuje základní harmonické funkce melodie, ale nelze z toho cokoli vyvozovat pro svobodnou tvorbu v dalších staletích. Nemluví o rytmicích, jejíž interpretace je otázkou analýzy a není rozhodně jednoznačná. Harmonická práce s chorálem má také svou bohatou tradici a ta se rozhodně nespojuje jednou harmonickou interpretací. Ostatně také husitský chorál doznal v harmonii svébytných výrazů, které jsou dnes přijímány téměř kanonicky (a přitom např. Smetanův Tábora pracuje dokonce s melodickým různocněním). Vyjádřením sui generis je funkce husitského chorálu jako jednoho ze symbolů Armády České republiky. Podobně jako česká státní hymna získává svůj jakoby oficiální výraz při interpretaci dechovým orchestrem ve známé monumentální harmonizaci a rytmickém průběhu. Pokud autor polemiky vnímá novou moderní aranž jako zpochybnění originálu, modernost a liberální zpochybnění věčných hodnot, budiž, má na svůj subjektivní estetický názor právo. V objektivní rovině ale nelze vyvozovat žádné pravidlo zájmové svobodné a moderní tvorby, byť se zakládala na tradičních motivech.

Závěrem a mimo rámec reakce na shora uvedený text je třeba vyjádřit rozčarování nad tím, jakým způsobem zacházejí autoři polemiky s textem R. Dvořáka, který je jazykově nejvíce kultivovaným projevem v celém materiálu, když jej zařazují na závěr jinak ostudných citací z tzv. "sociálních sítí", kde jejich postoje docházejí patrně největší rezonance. Zasláním takových citací jako součástí svých "analýz" sami autoři dostatečně devalvují svůj počín.

Text nadepsaný "Proti smyslu českých dějin" a podepsaný "Mgr. Marek Adam, Táborští vlastenci"

=====

=====

Tento text obsahuje nejprve neopodstatněnou kritiku znaku města Tábora umístěného na Staré tábořské radnici (viz samostatná kapitola níže), dále kritizuje novou aranž husitského chorálu jako "multi-kultí" verzi, která "dehonestuje úsilí našich středověkých bojovníků za emancipaci nejen národní, ale i sociální" a hovoří o "hanobení našich státních atributů" a "dehonestaci státních symbolů", která "jde proti smyslu našich dějin".

Na kritiku aranže husitského chorálu jako verze, která v očích polemiků zřejmě příliš nepřístojně dává prostor pro různé žánrové vlivy hudby 20. a 21. stol., lze říci v zásadě jen tolik, že je to věc vkusu a vnímání, tedy do značné míry subjektivní estetická záležitost. Záměrem projektu bylo mimo jiné přinést téma husitského chorálu do prostředí kreativních umělců různých světadílů, zemí a samozřejmě i kultur. To vše proto, aby se pokusili vystihnout jeho obsah (k němuž se jim dostalo také vysvětlení, autentického textu a jeho překladu) jako myšlenku nebo poselství dnešní doby. Můj osobní názor je, že se jim to podařilo velmi dobře a že kreativita aranžéra a interpretů pomohla vytvořit dílo, které propaguje a snad i aktualizuje Tábor i jeho duchovní odkaz.

Nechápu, jaká "dehonestace úsilí předků" tím byla učiněna. Nikdo se nesnaží touto aranží nahradit autentické historické znění písně ani ji interpretovat v kontextu válečného tažení a bezprostředního boje. Tato zkušenost hraniční emoce husitských bojovníků je v podstatě nesdělitelná a přiblížit se k ní dá právě emocemi v uměleckém výrazu. Jejich vnímání se samozřejmě mění s dobou a kulturním kontextem. Tak, jako nelze poměřovat dějinné události anachronně měřítky jiné epochy, nelze bez dalšího aplikovat domnělá měřítka doby historické na dnešek. Rozhodně však nutno odmítnout představu, že nějaká verze hudebního díla dehonestuje úsilí předků. Je také - poznámka na okraj - námětem k diskusi, zda to bylo u husitů úsilí o národní emancipaci, byl bych s takovým hodnocením velmi opatrný (narozdíl od sociálního aspektu, který, ovšem v pevném provázání s aspektem religiózním, lze takto zdůraznit).

Hanobení státních atributů a symbolů zde nelze spatřovat vůbec, a to již jen proto, že husitský chorál není státním symbolem ani atributem. Je hudebním symbolem užívaným v Armádě České republiky, zde však v instrumentální verzi harmonizované moderním romantickým postupem. Chápu, že autor polemiky měl na mysli kulturní význam husitského chorálu jakožto jednoho z významných atributů českého národního politického sebeuvědomění na konci 19. a v první polovině 20. stol. Avšak tím, kdo zahájil současné vyprazdňování husitských symbolů, není město Tábor ani protagonisté projektu nové aranže. Ukazuje na to již jen množství politických instrumentalizací husitství v našich moderních dějinách, který vedle hrdinstvím zpečetěných legionářských tradic 1. světové války zahrnuje již od počátku také silně polarizující interpretace a osciluje až k bizarním marxistickým parodiím na výklad dějin, bohužel myšleným vážně. Právě dodnes se oživující tradice mělkých politických instrumentalizací husitství jako "národního ideálu" jsou mnohem větším pošlapáváním idejí předků nežli apolitické hudební úpravy.

K posledním odstavcům polemického textu, které obsahují zmínky o nějakých jiných záležitostech vnímaných autorem polemiky úkorně, ani k podsouvání nějakého zlého úmyslu ve vztahu k "odnárodňující snaze", se nemá smysl vyjadřovat, neboť je již zcela mimo rámec věcné diskuse a soudných postojů. Snad jen poznámka na otázku "komu vadí hymna",

že českou státní hymnu tvoří první sloka písně Kde domov můj, nikoli husitský chorál. Ale to je ve stylu textu odkazujícího slabě snad na žurnalistiku tzv. druhé republiky již zřejmě pominutelné.

Kritika týkající se znaku města Tábora na Staré radnici

=====

Nad vchodem obnovené Staré táborské radnice byla umístěna plechová tabulka nesoucí malbu historického městského znaku, uděleného městu Táboru při jeho povýšení na královské město v roce 1436 králem (a římským císařem) Zikmundem Lucemburským. Tento znak města je základem také dnešního znaku, který se liší v několika detailech, nejvíce v užití heraldického znaku českého království v prsním štítku říšského orla narozdíl od původního lucemburského lva.

Umístění historického heraldického symbolu města (Hradiště hory Tábor) je výsledkem návrhu a projednání zástupce investora, architekta, zástupce muzea a orgánu památkové péče v průběhu rekonstrukce budovy radnice a opírá se o jednu z historických fází budovy z přelomu 19. a 20. stol. V kontextu budovy jde o rozvinutí přítomnosti historického kamenného znaku z poč. 16. stol. v gotickém sále radnice. V širším kontextu západní fronty Žižkova nám. je užití znaku doplněním tří heraldických motivů z pečeti husitského Hradiště hory Tábor, táborské Obce polem pracující a pečeti Jana Žižky z Trocnova psané v této fázi "z Kalicha" ve štítech nové radnice.

Pokud je městu Táboru potažmo Husitskému muzeu vytýkáno užití "nového" znaku, který postrádá husitskou symboliku či snad "nahrazení" českého královského lva lvem lucemburským, jedná se o argumentaci nepravdivou a mylnou. Nejedná se o žádný nový znak ale o historický první znak královského Tábora, jež město užívalo téměř 500 let a vždy se k němu hrdě hlásilo.

Husitská symbolika, která autorům kritiky tolik chybí, není přítomna ani v tomto znaku, ani ve znaku současně užívaném a schváleném. Husitské symboly, zejména kalich s hostií, husitské zbraně, hora Tábor aj. jsou přítomny v transpozicích motivů pečeti na nové táborské radnici již desítky let. Snaha "napravit dějiny" a vracet se k symbolům, které naši předkové před 584 lety při vyjednávání s králem Zikmundem pozbyli, by byla nutně vnímána jako fraška. Ostatně je to zcela zbytečné, protože samo město Tábor, jeho název i historie, jsou nepřehlédnutelným husitským symbolem.

Vzhledem k tomu, že argumentace proti umístění tabulky s historickým znakem královského Hradiště hory Tábor je založena na hluboké neznalosti souvislostí a historických skutečností, je možno ji jakožto absurdní odmítnout a není důvod se s ní více vyrovnávat. Ovšem nelze jen tak přejít skutečnost, že se neznalost a ignorance stávají autorům polemiky základem pro ostré výpady a útoky. V případě akademické diskuse má každý právo na omyl a poučení, avšak pokud někdo svou neznalost a nedostatek vědomostí použije k veřejné kontroverzi, nelze to již omlouvat. Autorům, kteří by se za své pomýlené výpady měli omluvit, lze jen doporučit, aby více času věnovali vlastnímu vzdělání, k němuž v tomto oboru existuje dostatek literatury a třeba i možnost badatelského dotazu nebo konzultace.

Mgr. Jakub Smrčka, ThD., ředitel Husitského muzea v Táboře